

Bydgoszcz, 25 lipca 2023 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.III.9421.3.79.2022.SSz

Pani

Agata Wołowska
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
im. dr Leona Szumana
w Toruniu

ul. Szosa Chełmińska 220
87-100 Toruń

Szanowna Pani Dyrektor,

stosownie do art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.), zwanej w dalszej treści „ustawą”, przekazuję niniejsze zalecenia pokontrolne.

W dniach 18 i 21 listopada 2022 r. inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, działający na podstawie upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego, przeprowadzili kontrolę doraźną w Domu Pomocy Społecznej w Toruniu przy ul. Szosa Chełmińska 220 – zwanym dalej również Domem, DPS lub jednostką.

Jednostka wpisana jest do Rejestru Domów Pomocy Społecznej prowadzonego przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego na podstawie zezwolenia na prowadzenie domu pomocy społecznej z dnia 8 lipca 2008 r., znak: WPS.VI.AMi.9013/19/2008 z późn. zmianami. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony. Dom jest jednostką stałego pobytu przeznaczoną dla osób w podeszłym wieku w liczbie 75 miejsc oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych w liczbie 99 miejsc rzeczywistych.

Zakres kontroli obejmował realizację zadań oraz jakość świadczonych usług zgodnie z obowiązującymi standardami, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzegania praw mieszkańców.

Celem kontroli było przedstawienie stanu faktycznego w obszarze objętym tematyką kontroli, w tym ustalenie ewentualnych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków. Szczegółowe wyniki opisano w protokole kontroli, który w dniu 26 czerwca 2023 r. został podpisany przez Dyrektora jednostki podlegającej kontroli. Do treści protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Dom jest prowadzony przez Gminę Miasta Toruń. Jednostka posiada akty prawne niezbędne do jej funkcjonowania, tj. Statut nadany Uchwałą nr 1112/06 Rady Miasta Torunia

z dnia 25 lipca 2007 r. z późn. zmianami oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 221/2007 z dnia 25.07.2007 r. Prezydenta Miasta Torunia.

W trakcie kontroli ustalono, że w DPS obowiązuje szereg procedur i zarządzeń dyrektora dotyczących funkcjonowania mieszkańca, ochrony zdrowia, sytuacji losowych i innych.

W zakresie realizacji usług bytowych stwierdzono, iż Dom stanowi kompleks trzech połączonych ze sobą budynków.

Budynek tzw. Zespołu I jest obiektem 2-piętrowym, wyposażonym w windę dostosowaną dla osób niepełnosprawnych. Obiekt składa się z pokoi 1 i 2 osobowych z balkonami, przeznaczony jest dla 75 osób w podeszłym wieku. Dwa pokoje jednoosobowe posiadają łazienki przy pokojach, z czego jedna łazienka na drugim piętrze posiada wysoki brodzik. Pozostałe pokoje nie posiadają pomieszczeń sanitarnych przy pokojach i do dyspozycji mieszkańców są łazienki i toalety ogólnodostępne w ilości zgodnej z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Parterowy budynek tzw. Zespołu II posiada pokoje 1, 2, 3 i 4 osobowe dla 45 osób przewlekle somatycznie chorych. Obiekt wyposażony jest w łazienki i toalety ogólnodostępne. Oględziny ww. obiekcie wykazały, że niektóre pomieszczenia sanitarne wymagają remontu. Ilość łazienek i toalet jest zgodna z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Dwupiętrowy budynek tzw. Zespołu III dysponuje pokojami 1 i 2 osobowymi i przeznaczony jest dla 54 osób przewlekle somatycznie chorych. W obiekcie, który jest nowo wybudowanym kompleksem, pomieszczenia sanitarne znajdują się przy pokojach mieszkańca.

W trakcie oględzin stwierdzono, że pokoje mieszkańców były czyste, schludne, wolne od nieprzyjemnych zapachów oraz odpowiednio wyposażone.

W całym kompleksie znajdują się również pomieszczenia ogólnodostępne wskazane w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b-k rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, tj.: jadalnia, pokoje dziennego pobytu, gabinet medycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia do terapii i rehabilitacji, kuchenki pomocnicze, pomieszczenia pomocnicze do prania i suszenia, palarnia, pokój gościnny, kaplica oraz pomieszczenia techniczne służące zaspokajaniu potrzeb sanitarnych mieszkańców Domu.

Dom jest wyposażony w system przyzywowo-alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego. W trakcie kontroli zespół inspektorów stwierdził niesprawność systemu alarmowego w obiekcie Zespołu I. W pozostałych budynkach system był sprawny, a reakcja personelu na załączony system przyzywowy prawidłowa.

Jednostka zapewnia mieszkańcom 3 posiłki dziennie: śniadanie, obiad oraz kolację. Osoby chorujące na cukrzycę otrzymują dodatkowo drugie śniadanie i podwieczorek. Dla każdego z posiłków czas wydawania wynosi dwie godziny. Jadłospis uwzględnia dania dietetyczne, zgodne ze wskazaniami lekarza. Ponadto podstawowe produkty żywnościowe oraz napoje dostępne są dla mieszkańców przez całą dobę. Mieszkańcy spożywają posiłki w jadalni lub w pokojach mieszkalnych, a w razie potrzeby są karmieni.

Czynności kontrolne nie wykazały nieprawidłowości w zakresie zapewnienia mieszkańcom Domu odpowiedniej odzieży, obuwia i środków higieny osobistej. Mieszkańcy Domu byli zadbani pod względem higienicznym, a ich ubiór był czysty, dostosowany do pory roku oraz panujących warunków.

Realizując zapis § 5 ust.1 pkt 2 lit. a i lit. b rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej, mieszkańcom świadczona jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych oraz pielęgnacja, w wymiarze zgodnym z samodzielnością danej osoby. Usługi opiekuńcze w tym pielęgnacyjne, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie prawnym, na rzecz mieszkańców świadczą opiekunowie, pielęgniarki oraz pokojowe. Każdy z trzech Zespołów działa według określonego tzw. dobowego planu pracy, w którym określone są zadania/czynności dla poszczególnych grup pracowników oraz orientacyjny przedział czasowy ich wykonania.

Dla każdego mieszkańca prowadzona jest dokumentacja w postaci tzw. miesięcznej realizacji planu pielęgnacyjno-opiekuńczego oraz tzw. zeszyt kąpiel, gdzie odnotowuje się wykonanie konkretnych czynności pielęgnacyjno- higienicznych. Między innymi odnotowywane są terminy kąpieli, zabiegów kosmetycznych, zmiany pościeli i inne.

Dom umożliwia mieszkańcom udział w zorganizowanych zajęciach terapeutycznych oraz rehabilitacyjnych. Kontrola wykazała, że jednostka posiada doskonale warunki w zakresie świadczenia mieszkańcom różnych form rehabilitacji i fizjoterapii. Doskonale wyposażona „sala rehabilitacji grupowej” znajduje się nowym kompleksie w Zespole III. Część osób z uwagi na stan zdrowia poddawana jest terapii i rehabilitacji przyłóżkowej.

Jednostka zapewnia swoim mieszkańcom warunki do rozwoju samorządności. Ustalono, iż w DPS funkcjonuje Samorząd Mieszkańców, spośród którego wybierana jest Rada Mieszkańców. Rada reprezentuje sprawy i problemy wszystkich mieszkańców, uczestniczy w organizowaniu imprez oraz wycieczek, jest ciałem zgłaszającym wszelkiego rodzaju propozycje zmian oraz uwag dotyczących życia mieszkańców i działalności Domu. Należy zaznaczyć, że każdy mieszkaniec ma prawo do wnoszenia skarg i wniosków, zarówno w formie pisemnej, jak też osobiście u Dyrektora DPS.

Dom umożliwia mieszkańcom prawo do kontaktów z rodziną i osobami bliskimi. Kwestia utrzymywania kontaktu z rodziną i społecznością lokalną jest także ujęta w prawach i obowiązkach mieszkańców. Jest tam m.in. zapis mówiący o tym, że mieszkaniec ma prawo przebywać poza Domem przez okres 60 dni w roku, a termin ten może ulec wydłużeniu po uprzednim poinformowaniu dyrektora jednostki.

W Domu zapewniono bezpieczne przechowywanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych.

Stwierdzono, iż jednostka zapewnia mieszkańcom korzystanie ze świadczeń zdrowotnych. Ustalono, że każdy nowoprzyjęty mieszkaniec może złożyć deklarację o wyborze placówki medycznej obsługującej DPS w Toruniu. Zespół kontrolny ustalił, że mieszkańcy mają zapewnioną wizytę lekarza w DPS dwa razy w tygodniu i dodatkowo w razie nagłej potrzeby. Dom zapewnia także konsultację lekarza w sytuacjach awaryjnych i niespodziewanych zapewniając wizytę lekarską „domową” lub w ramach tzw. opieki nocnej i świątecznej.

Ponadto jednostka zapewnia kontakt z lekarzem psychiatrą, który wizytuje Dom przynajmniej raz w miesiącu.

Prawa i obowiązki mieszkańców określone zostały w dokumencie „Prawa i obowiązki mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Toruniu”, Regulaminie organizacyjnym DPS oraz Regulaminie mieszkańców Domu. Wskazano tam, iż mieszkaniec Domu ma prawo m.in. do współdecydowania w sprawach dotyczących jego osoby, zgłaszania skarg i wniosków do Rady Mieszkańców i dyrekcji Domu, korzystania z usług oferowanych przez jednostkę. Dokument gwarantuje również prawo do swobodnego przemieszczania się, odwiedzin osób

bliskich. Wśród obowiązków nałożonych na mieszkańca wymienia się m.in. konieczność przestrzegania porządku ustalonego w DPS, współdziałanie z pracownikami w zakresie zaspokajania swych podstawowych potrzeb i inne.

Jak wynika z wyjaśnień złożonych przez Dyrektora, jednostka ma opracowaną procedurę przymusu bezpośredniego, niemniej nie jest ona stosowana z racji profilu Domu. Funkcjonuje natomiast procedura „postępowania z mieszkańcem agresywnym (...)”. Głównym celem wdrożonej procedury jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz pracownikom Domu. Zgodnie z procedurą w przypadku zachowania mieszkańca powodującego zakłócenie spokoju, zagrożenie zdrowia swojego lub innych mieszkańców oraz pracowników, pracownik pełniący dyżur podejmuje działania w celu wyciszenia powstałego napięcia poprzez rozmowę, likwidację przyczyny wzburzenia mieszkańca, o ile jest to możliwe oraz ewentualnie powiadamia odpowiednie służby ratunkowe.

Zespół kontrolny badał również kwestię zastosowania przez dyrektora jednostki działań określonych w art. 55 ust. 2b ustawy o pomocy społecznej. Ustalono, że nikt z mieszkańców nie ma sądowego ograniczenia wyjść, a w przypadku osób ubezwłasnowolnionych w trosce o ich bezpieczeństwo, opiekunowie prawni towarzyszą mieszkańcom w wyjściach poza teren DPS.

Mając na uwadze powyższe oraz w oparciu o ustalenia zawarte w protokole kontroli, Wojewoda Kujawsko-Pomorski ocenia kontrolowany wycinek działalności jednostki **pozytywnie z uchybieniami**¹.

W związku z faktem, że Dyrektor jednostki kontrolowanej wraz z odesłanym do Wydziału Polityki Społecznej protokołem kontroli poinformował organ kontrolny o usunięciu usterki systemu przyzywowo-alarmowego w Zespole I, nie będą formułowane zalecenia w tym zakresie.

W odniesieniu do uchybień określonych w protokole kontroli dotyczących pomieszczeń sanitarnych i konieczności wykonania prac remontowych w budynkach Zespołu I i II, biorąc pod uwagę przekazaną przez Dyrektora jednostki informację, Wojewoda Kujawsko-Pomorski zaleca jednostce kontrolowanej:

1. Dokonać remontu pomieszczeń sanitarnych i dostosować je do wymogów określonych w standardach wskazanych w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej.

Termin wykonania: do 31.12.2024 r.

Na podstawie art. 128 ustawy o pomocy społecznej:

- 1) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia;
- 2) Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia;

¹ Wojewoda Kujawsko-Pomorski stosuje 5 stopniową skalę oceny: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowością, pozytywna nieprawidłowościami, negatywna (Zarządzenie nr 371/2017 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 11 grudnia 2017 r. ze zm.). Przez uchybienie – należy rozumieć odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonywania zadań. Przez nieprawidłowość – należy rozumieć działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonywania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

- 3) w przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków;
- 4) w przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w pkt 1, kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w pkt 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń;

- 5) w przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności kontrolowanej jednostki ~~Wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia~~ o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tej jednostki lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej;
- 6) organ, o którym mowa w pkt 5, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić Wojewodę o podjętych czynnościach.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do niniejszych zaleceń pokontrolnych proszę o poinformowanie Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wniosków z kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku podjęcia zaleconych działań.

Jednocześnie informuję, iż w przypadku braku realizacji zaleceń pokontrolnych we wskazanym terminie, zostanie wszczęte postępowanie administracyjne w trybie art. 131 ustawy, zmierzające do wymierzenia kary pieniężnej, określonej w przepisie art. 130 ust. 1 przedmiotowej ustawy.

Z poważaniem

Z up. Wojewody Kujawsko-Pomorskiego

Józef Ramlau

Wicewojewoda

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Prezydent Miasta Torunia

